

Lezing genealogie april 2013.

Welkom op deze avond die in het teken staat van genealogie. Genealogie betekent niets anders dan familieonderzoek en het is een wezenlijk onderdeel van een historische vereniging.

Wij willen een poging doen om uit te leggen hoe je een familieonderzoek kunt doen.

Het is de bedoeling dat wij vertellen en laten zien hoe je daar het beste mee kunt beginnen.

Als voorbeeld hebben we 4, waarvan wij dachten dat het oer Herwijnse families waren tot op zekere hoogte uit gezocht. Dat op zekere hoogte heeft te maken met tijdsgebrek en de intensiviteit van onderzoek.

De uitgezochte families zijn niet willekeurig gekozen, maar omdat we ergens moesten beginnen zijn de bestuursleden: Dittie van Arendonk, Hennie van der Meijden, Marianne van Maaren het 'slachtoffer' geworden. Tot slot is gekozen voor Evert van Arkel omdat hij een direct bekende is van Dick Hak en de naam Van Arkel erg Herwijns klinkt.

Ik wil nog opmerken dat onze "jonge" leden Arjan van Maaren en Evert van Arkel samen met Dick Hak een bezoek aan het Gelders archief gebracht hebben en met hun neus boven doop- en trouwboeken hebben gezeten.

Dus de families die vanavond als voorbeeld dienen zijn:

- van Arendonk uitgaande van Dittie v Arendonk.
- van Maaren uitgaande van Marianne van Maaren.
- van der Meijden uitgaande van Hennie vd Meijden.
- Van Arkel uitgaande van Evert van Arkel.

Voorafgaand wil ik enkele zaken vermelden met betrekking tot de genoemde families. Twee van de families zijn sinds de invoering van de doopboeken Herwijnse families.

Mocht U tijdens onze presentatie vragen hebben, dan kunt U die altijd tijdens onze uitleg stellen.

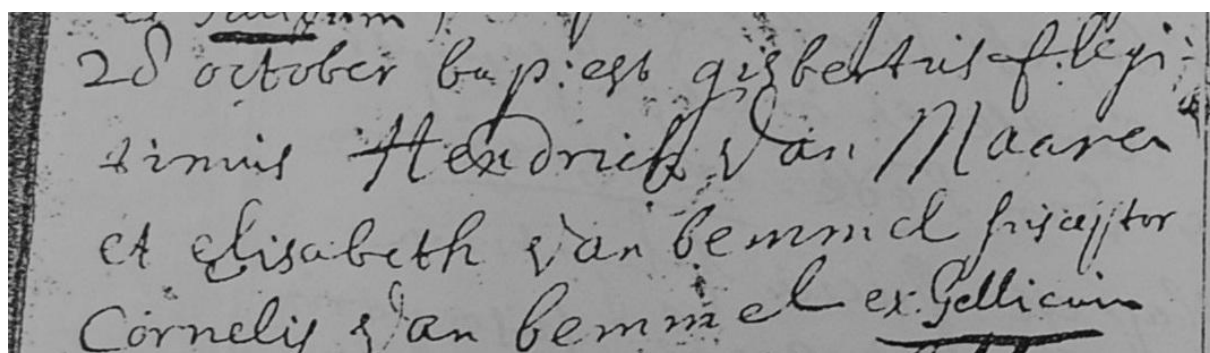
De familie Van Maaren.

Van de onderzochte tak is met zekerheid te zeggen dat de rond 1615 in de omgeving van Tiel geboren Claes van Maeren een stamvader is. De 1^e van Maaren die in Herwijnen terecht kwam was de in 1734 te Gellicum geboren Gisbertus van Maaren. Zijn ouders waren Katholiek en hij werd op 28 oktober 1734 te Rhenoy gedoopt.

Zijn ouders waren Henrick van Maaren en Elisabeth van Bemmelen.

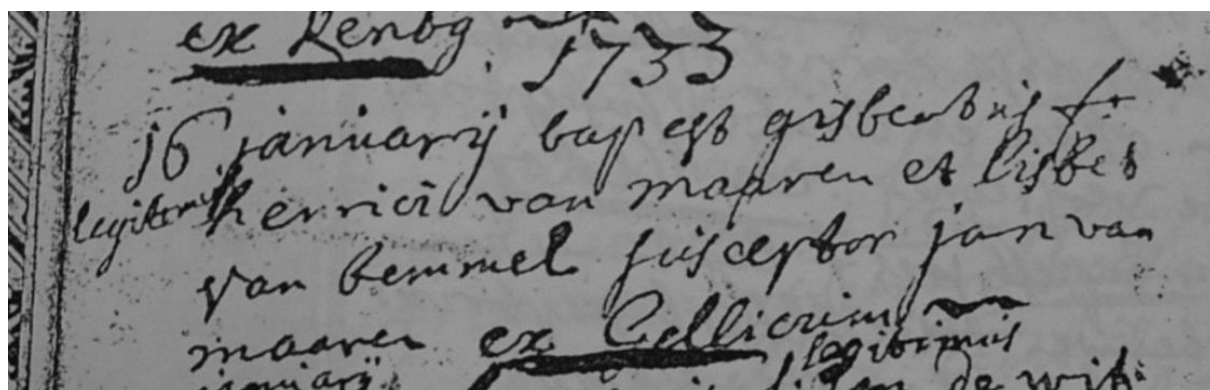
Deze afbeelding stelt de geboorteakte van Gisbertus voor. Gisbertus is de Roomse naam voor Gijsbertus.

Afbeelding1.

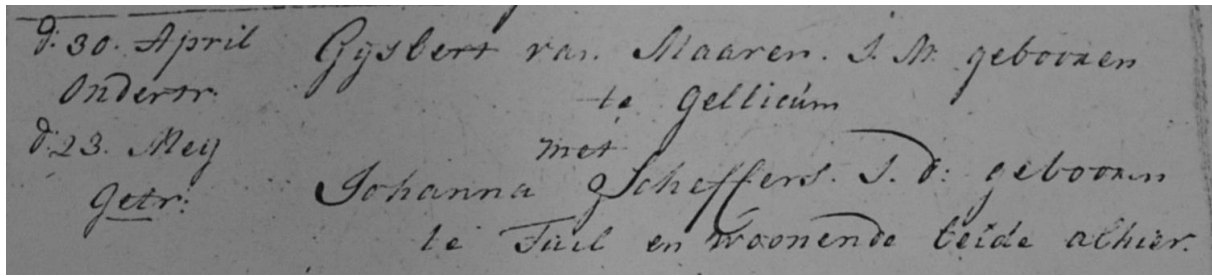
Op deze afbeelding van zijn eerder geboren zoontje Gijsbert is te zien dat de Roomse naam voor Hendrick, Henrici is.

Afbeelding 2.

Deze afbeelding betreft de trouwakte van de al in Herwijnen wonende Gijsbertus die trouwde voor de Gereformeerde Kerk te Herwijnen met de in 1732 te Tuil geboren Johanna Scheffers.

Afbeelding 03.

J.M. & J.D. op de akte zegt niets over de leeftijd, maar betekend dat men ongehuwd was.

Conclusie: de 1^e van Maaren arriveerde als Katholieke rond 1730 te Herwijnen en zijn kinderen werden gereformeerd gedoopt.

De familie van Arkel.

Van de onderzochte tak is met zekerheid te zeggen dat de rond 1725 te Est wonende Hendrik van Erkel gehuwd met Neeltje de Jongh een stamvader is. De 1^e van Arkel die in Herwijnen terecht kwam was rond 1735 te Est geboren Claas of Nicolaas van Erkel. Hij is weliswaar te Est geboren maar niet in Est gedoopt. Om zijn doopdatum en ouders te achterhalen dienen de doopboeken van de plaatsen in de omgeving van Est geraadpleegd te moeten worden, maar daar ontbreekt ons de tijd voor. De in Est woonachtige van Arkels heten allen van Erkel en vaak is van Erckel met **CK** geschreven.

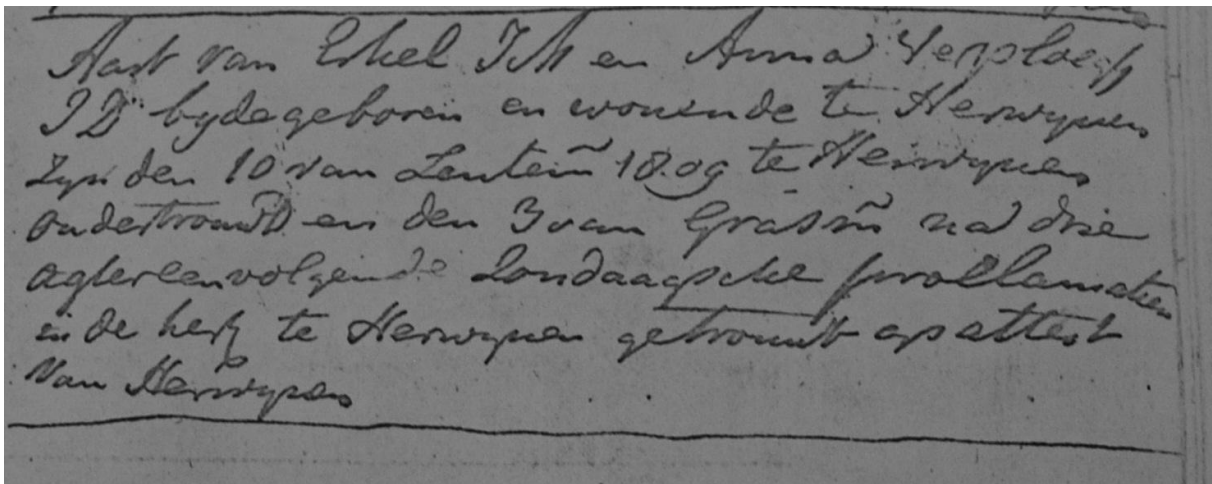
De genoemde Klaas van Erkel trouwde in 1759 te Herwijnen met Aartje Blom dochter van Hendrik Blom en Neeltje van Dusseldorp.

U zult zich nu afvragen is het van Erkel of van Arkel?
Het is van Erkel, de naam van Arkel is ontstaan na de invoering van de burgerlijke stand vanaf 1811.

De volgende afbeelding betreft het huwelijk van Aart van Erkel met Anna Verploegh het jaartal is 1809, kort voor de invoering van de burgerlijke stand.

Het leuke van de akte is dat men ondertrouwde in de lentemaand en trouwde in de grasmaand.

Afbeelding 4.

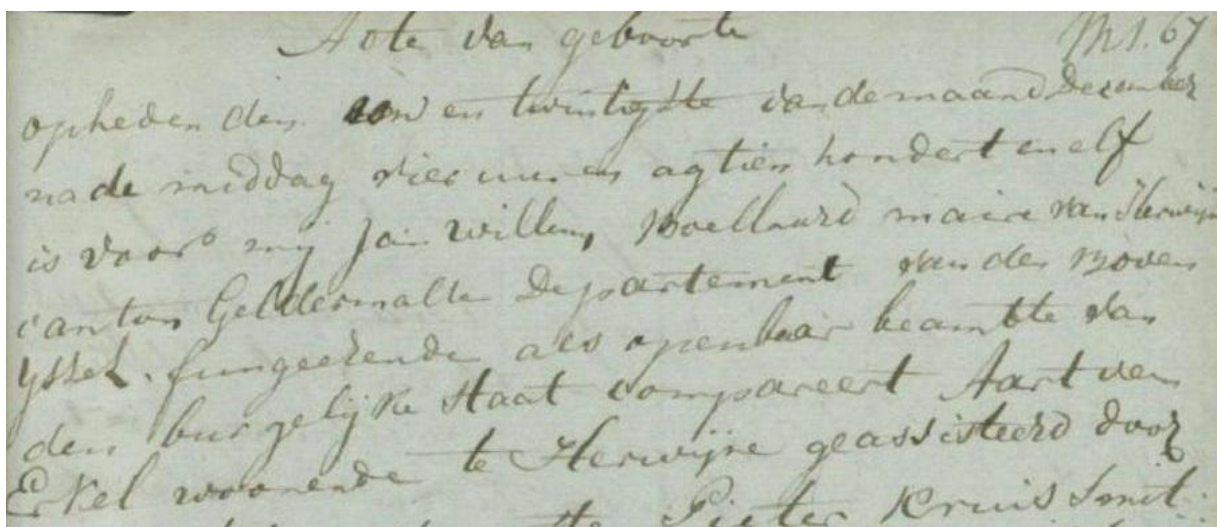
A handwritten document in Dutch, likely a birth record. The text is written in a cursive script. It mentions 'Aart van Erkel' and 'Anna Verstaef', and describes their marriage and the birth of a child. The date '1811' is visible. The text is written on a piece of paper with a horizontal line at the bottom.

Deze afbeelding betreft de geboorteakte van de in 1811 geboren Klaas van Erkel, kleinzoon van de rond 1735 te Est geboren Claas van Erkel.

Is een uitgebreide akte waarin te zien is dat oom Cornelis van Erkel (van de geborene) schipper is.

Ook is op de akte te lezen dat Herwijnen deel uit maakt van het Canton Geldermalsen departement van de Boven IJssel.

Afbeelding 5.

A handwritten document in Dutch, likely a birth record. The text is written in a cursive script. It mentions 'Akte van geboorte' and describes the birth of a child. The date '1750' is visible. The text is written on a piece of paper with a horizontal line at the bottom.

Conclusie: Rond 1750 arriveerde de 1^e van Arkel te Herwijnen en de naam van Arkel is fout. Het moet van Erkel zijn.

De familie van der Meijden.

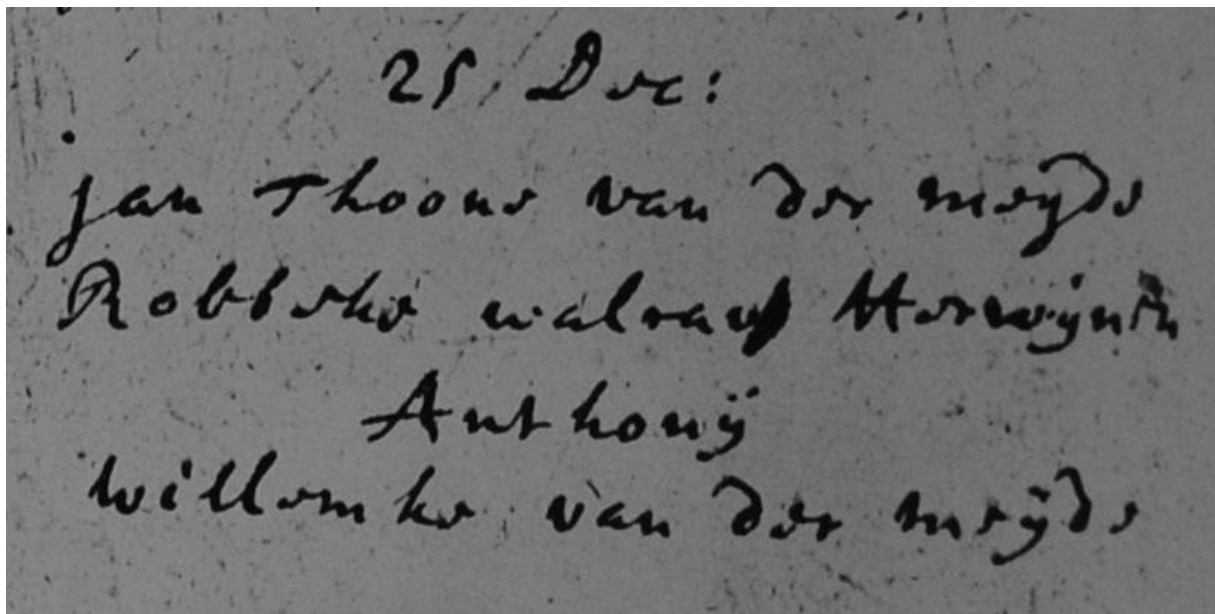
Van de onderzochte tak is met zekerheid de rond 1635 te Herwijnen geboren Jan van der Mijde een stamvader. Het onderzoek werd bemoeilijkt omdat er voor 1713 (of trouwakte 1712) een patroniem in plaats van achternaam gebruikt werd.

Een patroniem betekent dat de voornaam van de vader de achternaam van de geborene is. Het zijn achternamen die we heel veel in Nederland tegenkomen.

Denk aan namen als cornelissen, albertsen, janssen etc.

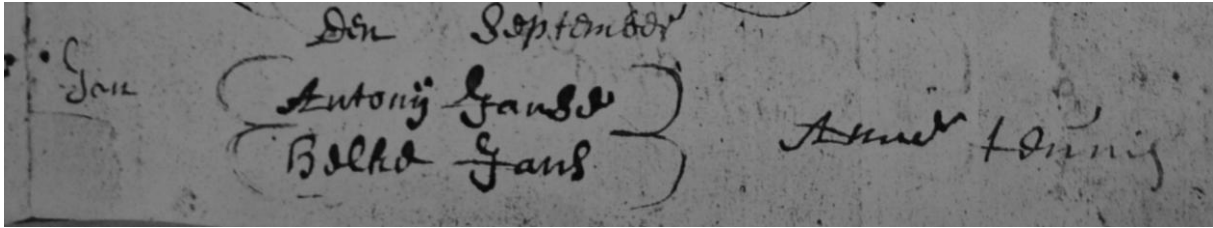
Deze afbeelding betreft het jaar 1713 en is de geboorteakte van Anthonij van der Meijde. Zoals te lezen is was Jan zoon van Thoon de vader en is Anthonij naar zijn grootvader genoemd en zijn we 2 generaties verder terug in de tijd.

Afbeelding 06.

Op deze afbeelding zijn weliswaar geen achternamen vermeld maar het spreekt voor zich. Het betreft het jaar 1685 en het betreft de geboorte Jan Thoons (van der Meijde) de vader van de op de vorige afbeelding genoemde vader van Antonij van der Meijde. De moeder was overigens Heilke Jans.

Afbeelding 07.

Wat verder opvalt is:

dat Aart van der Meijden en Hester Kooijman (stamvader en moeder van Hennie) in 1855 met hun jongste kinderen naar Amerika vertrekken. De oudste zoons blijven in Herwijnen wonen. Dit was een afscheid voor altijd en moet een enorme impact gehad hebben omdat het gezin letterlijk uiteen viel.

De bet-overgrootvader van Hennie, de in Hellouw geboren en wonende Just vd Meijden overlijdt in 1855 op 31 jaar leeftijd en zijn vrouw Cornelia Vink trouwt met Daniel Bambacht. De weduwe blijft in hetzelfde huis wonen en er volgen nog 4 kinderen. Dit betekent dat deze tak vd Meijden verwant is aan vele Bambachten omdat met name zoon Willem Bambacht gehuwd met Jantje van Wijk voor veel nageslacht zorgde.

Conclusie: Van der Meijden is een van oudsher Herwijnse familie die al voor 1635 in Herwijnen voorkwam. Door het emigreren van Aart van der Meijden en Hester Kooijman met hun jongste kinderen zullen er waarschijnlijk ook in Amerika nazaten rondlopen en men is vanaf 1855 verwant aan de familie Bambacht.

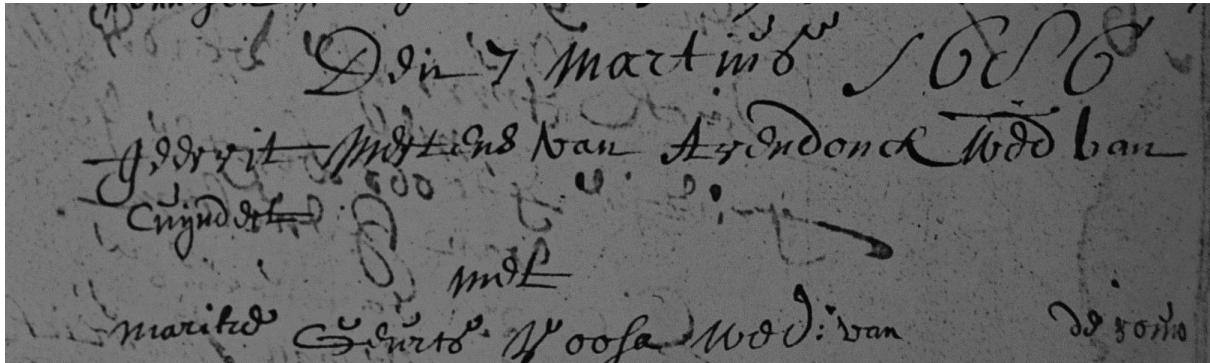
De familie van Arendonk.

Van de onderzochte tak is de rond 1600 geboren Marten Arisse de stamvader. Deze tak was relatief eenvoudig te onderzoeken omdat al vrij snel de naam van Arendonk gehanteerd werd.

De volgende afbeelding vertelt ons een heleboel. Het betreft een trouwakte van Gerrit van Arendonck met Marieken Roosa. Uit de akte valt af te leiden dat de bewuste Gerrit was weduwnaar van Cuijnderke, dat zijn vader Merten heette en dat van Arendonk

met **CK** geschreven werd. Overigens is de genoemde Cuijnderke de stammoeder van deze onderzochte tak.

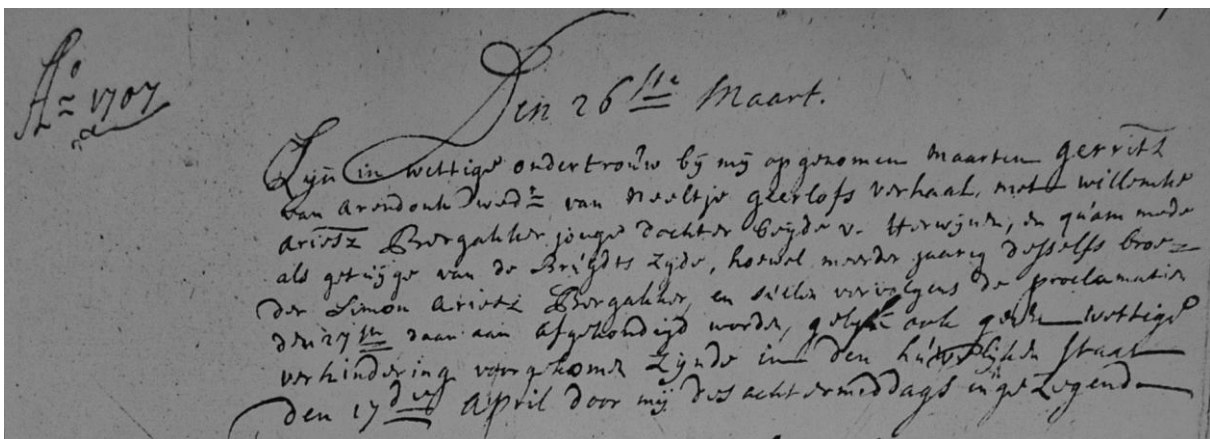
Afbeelding 08.

Din 7 martius 1606
Gerrit Maarten van Arendonck
Wid van Cuijnderke
maritid Gerrit Woufe Wd: van

Ook lopen er veel van Arendonken rond die halfbroeders zijn. Zo valt op de **volgende afbeelding** te zien dat Maarten Gerritz van Arendonk als weduwnaar van Neeltje Verhael trouwt met Willemke Bergakker. De laatste is in lijn met de onderzochte tak. Ook uit zijn eerder huwelijk werden kinderen geboren.

Afbeelding 09.

Den 26de Maart.
Lijc in wettige ondertrouw by mij opgenomen maarten gerritz
van arendonck wed: van neeltje geertruijs verhael, met willemke
aritz Bergakker, jonge dochter Gijda v. Herwijnen, de quān made
als getuige van de Bruidts zijde, hetwel meerder jaerz dusselvs broer
der Linen aritz Bergakker, en dāer vringens de proclamatie
dusghe saen an afgekondigd worde, gelyc ook gelyc wettig
verhindring vāgkomd Lijde in den hūpghelst staet
den 17^{den} April door mij des acht donnedags in gēzēgend

In 1845 gebeurd hetzelfde. Jan van Arendonk trouwt als weduwnaar van Neeltje van Maaren met Geertruij van Korlaar. Eén van de kinderen van Neeltje was Gijsbert van Arendonk, die eveneens voor mannelijke nakomelingen zorgde. De onderzochte tak stamt af van Geertruij Korlaar.

Conclusie.

De onderzochte tak komt al vanaf 1600 in Herwijnen voor en kan een echte Herwijense familie genoemd worden. Ook is het meer

dan waarschijnlijk dat elke van Arendonk in Herwijnen en omgeving familie van elkaar is.

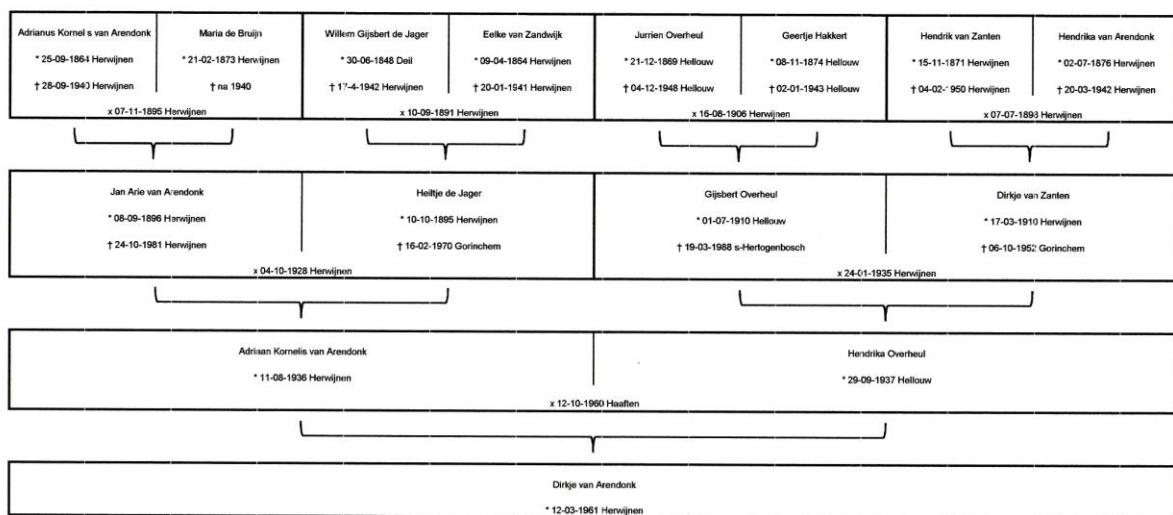
Zelf onderzoek doen.

De meeste mensen onderzoeken een stamreeks onderzoeken en/of een kwartierstaat.

Een kwartierstaat is een onderzoek waar in je zelf centraal staat en op zoek gaat naar ouders van je vader en je moeders kant.

zie afbeelding

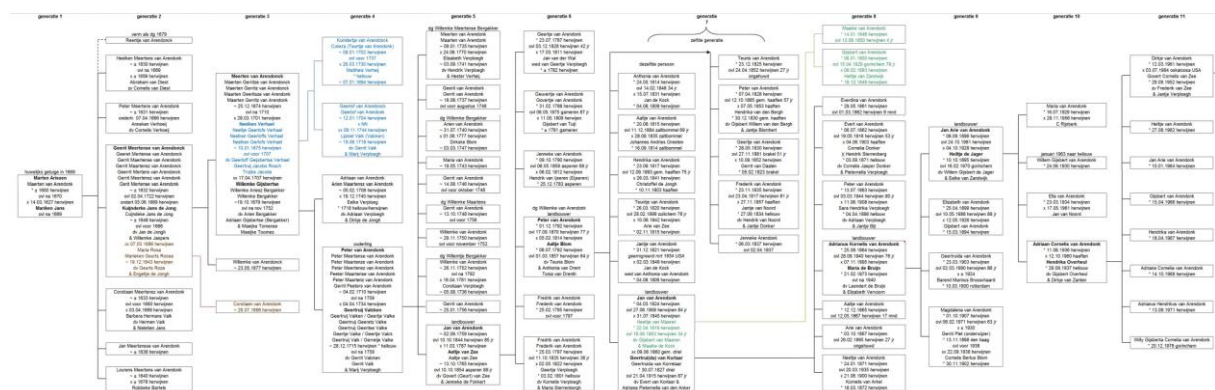
afbeelding 10

Wat veel meer moeite en tijd kost is een stamreeks.

Een stamreeks is een afstamming in de mannelijke lijn, dus met telkens dezelfde achternaam. Zie volgende afbeelding.

Afbeelding 11

Een stamreeks kun je op papier maken of op de computer zoals deze afbeelding gemaakt is.

Persoonskaarten.

Zoeken op internet heeft pas zin als je goed voorbereid bent. Om goed voorbereid te zijn heb je één of meerdere persoonskaarten nodig van een directe voorouder of voorouders.

Dit heb je nodig omdat gegevens van de burgerlijke stand pas na een bepaalde tijd worden vrijgegeven.

Voor gegevens uit de Burgerlijke Stand gelden beperkingen aan de openbaarheid om de privacy van nog levende personen te beschermen. Voor geboorteaktes geldt in Nederland een openbaarheids beperking van 100 jaar, voor huwelijksaktes 75 jaar en overlijdensaktes 50 jaar.

Hier komen we straks op terug.

Het heeft de voorkeur om een persoonskaart aan te vragen van een voorouder die in 1938 gehuwd was.

De persoonskaart was een onderdeel van de bevolkingsregistratie in Nederland tussen 1938 en 30 september 1994.

Een persoonskaart bevat gegevens van één persoon; als dat een gezinshoofd is, staan ook de inwonende kinderen op de kaart. De kaart werd bewaard en bijgehouden door de woongemeente. Na overlijden ging de kaart eerst naar het Centraal bureau voor statistiek en daarna naar het Centraal Bureau voor Genealogie.

We stellen ons voor dat Hennie vd Meijden aan haar ouders vraagt wie haar opa en oma zijn en of die voor 1938 gehuwd waren. Ze krijgt van haar vader het antwoord: Cornelis van der Meijden en Hendrika Kozijn. Ook vraagt ze wanneer en waar haar grootouders geboren en overleden zijn.

Op dit moment heeft ze genoeg informatie om een persoonskaart aan te vragen.

Via internet (het CBG) print ze een zogenaamd aanvraagformulier uit, vult deze in en ze ontvangt na enige tijd de kaarten met acceptgiro. (3,95 per kaart, minimale kosten 7,90)

Zie volgende afbeelding.

Afbeelding 12.

Aanvraagformulier

persoonskaarten / persoonslijsten

Stichting tot bevordering van de genealogie en daarmee verwante wetenschappen. Documentatiecentrum voor familiegeschiedenis waar behalve de eigen collecties ook die van het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde in beheer zijn, alsmede genealogische verzamelingen van het Rijk.

Prins Willem-Alexanderhof 22

Postbus 11755 2502 AT Den Haag

Telefoon (070) 315 05 00

Telefoon (070) 315 05 80 (persoonskaarten)

Fax (070) 347 83 94

Internet www.cbg.nl

VULT U A.U.B. DEZE GEGEVENS ZO VOLLEDIG MOGELIJK IN:

Dhr. / Mevr. *: Voorletter(s)

De door Hennie aangevraagde persoonskaart
zie afbeelding 13 en 14.

1. Voorg. met gebakte (nagt- en pakt)		2. Gesl.	
No. 80 18Aug39AA 77			
3. van der Meijden--	4. op 11 December 1885	7. beroep (n-g)	
5. Cornelis--	6. Haften Gld	landarbeider(o)	
	8. conf./and	zonder	
	9. noNed		
10. Aart--			
11. Donker, Elizabeth--			
12. op 12 Jan 53 = Haften			
13. op 27 Aug 57 = Haften			
14. Geboortenaam en 15. Voornamen	16. Geboren	17. Huislijst gesloten	18. Huislijst gesloten
19. Kozijn, Hendrika	20. op 16 Oct 86	21. op 8 Jun 16	22. op 10 Sep 50 door 0
23. Herwijnen	24. Herwijnen	25. Herwijnen	26. Herwijnen
27. Dicht. van 123 Geboorte en adres	28. HEEWIJNEN A 69	29. 11 SEP 54 PB 0007X	30. vernieuw nov 62 Waaldijk 422
Overleden te Herwijnen op 11 jul 19 64			
Gegensverrekening op grond van art. 6 van de Overeenkomst van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en het bestuur van de Stichting Centraal Bureau voor Genealogie inzake het beheer van het 'Centraal Archief van overledenen', naar de regels gesteld in hfd.st. 5, art. 53 van de Regeling gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens van 25 september 1994 (St. c. 187 d.d. 29 september 1994) en tegen een vergoeding als vermeld in hfd.st. 4, art. 47 van dezelfde Regeling. De verrekening geschiedt persoonlijk. Verdere verapreiding is -behoudens schriftelijke toestemming- niet toegestaan. Alleen wanneer op de achterzijde kinderen en/of meerdere echtgenoten zijn vermeld is ook de			

27. A.H.O. Dagtekening		28. EIGEN en STIEFKINDEREN (alleen invullen op kaart GEZINSHOOFD)	
1. 17. 1944			
29. Geboortenaam en 30. Voornamen		31. 31) Gebooren	
van der Meijden, Pieter		32. 10 Sep 17	
Aart		33. te Herwijnen	
Geertje Gijsbertje Cornelie		34. op 16 Aug 26	
		35. te Herwijnen	
		36. op 5 Jun 28	
		37. te Herwijnen	
IV		38. op	
V		39. op	
VI		40. op	
VII		41. op	
VIII		42. op	
IX		43. op	
X		44. op	
XI		45. op	
XII		46. op	

Op een persoonskaart staan in het algemeen de volgende gegevens:

- Uiteraard Cornelis vd Meijden, zijn geboorte, trouw en overlijdens data. Plaatsen van zijn geboorte, trouwen en overlijden.
- De ouders van Cornelis en hun geboorteplaats en data.
- Achternaam
- Geboortedatum en plaats van de huwelijkspartner, in dit geval Hendrika Kozijn.
- Datum, plaats en reden van beëindiging van het huwelijk
- Woonadressen
- Woonplaatsen, adressen en beroepen.
- De namen en geboorte data van de kinderen van Cornelis en Hendrika.
- Van de kinderen de datum en wijze van verlaten van het gezin. Bij huwelijk de plaats van het huwelijk, de datum en familienaam van echtgenoot/echtgenote.

Op deze wijze weet Hennie de naam van haar Betovergroot- en grootouders en bestrijkt ze inclusief haar eigen kinderen maar liefst 5 generaties.

Als Hennie wil kan ze ook de persoonskaart van haar betoervader bestellen, hetgeen ook daadwerkelijk gebeurd is.

De Burgerlijke stand.

Door de gegevens van de persoonskaarten zijn we binnen het bereik van de burgerlijke stand gekomen en kunnen we op de computer op naam gaan zoeken.

De burgerlijke stand is op 1 januari 1811 ingevoerd door Napoleon. Hij liet dit doen om Nederlanders van een achternaam te voorzien om daardoor dienstplicht in te kunnen stellen en om belasting te heffen. Dit als gevolg van de inlijving van de Bataafse republiek door Napoleon.

Zoeken op de computer.

Het zoeken op de computer is een enorm hulpmiddel, maar niet volledig. Zoeken verdient de voorkeur op www.genlias.nl Deze site is een samenwerkingsverband tussen archiefdiensten en heeft

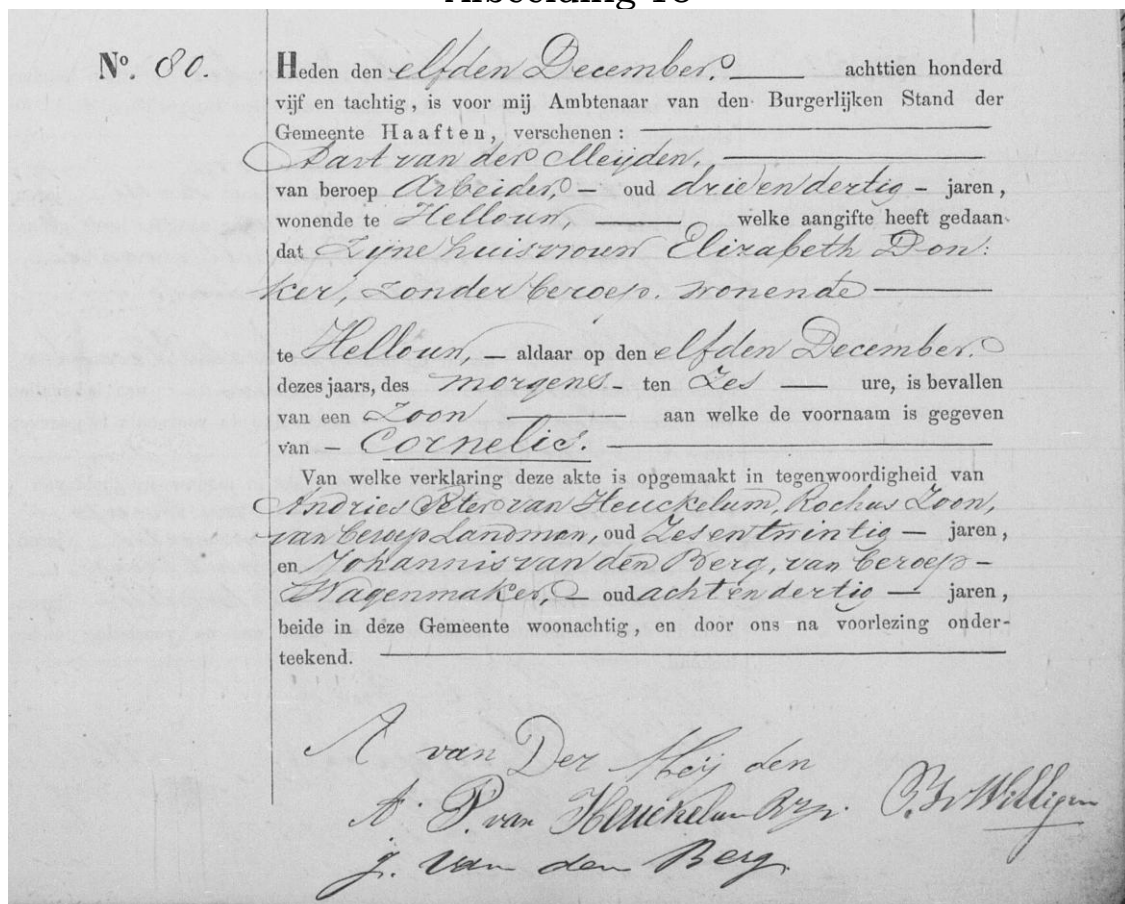
betrekking op de burgerlijke stand. Voor Herwijnen zijn tot nu toe de huwelijksakten van 1811 tot 1922 en de overlijdensakten van 1811 tot 1950 te vinden, nog geen geboorteakten. Er wordt alleen de voornaamste informatie tekstueel weer gegeven.

Met de vermelde data kunnen we in een archief vrij snel de originele akten bemachtigen. Op die originele akten vinden we nauwkeurige informatie betreft geboorte en of overlijdensplaatsen.

Via internet wordt meestal de gemeenteplaats aangegeven. Meestal wordt op een trouwakte als plaats van herkomst bv Haaften i.p.v. Hellouw aangegeven en bij overlijden.

De volgende afbeelding betreft een geboorteakte, in dit geval Cornelis zoon van Aart vd Meijden en Elizabeth Donker.

Afbeelding 15

Op de akte wordt zelfs het tijdstip van geboorte vermeld.

Volgende afbeelding

Zo kunnen we op de overlijdensakte van Hendrikus van Arkel het tijdstip en de locatie van overlijden lezen. In dit geval is het Wijk C op nr 74. Herwijnen kende 3 wijken A, B en C. Ook zien we dat de aangever Dirk van Arkel in de gemeente Est en Opijnen woonachtig was.

Afbeelding 16.

In het jaar NEGENTIENHONDERD TWEE EN TWINTIG,
den *een en twintigsten* der maand *Februari* verschenen
voor ons, Ambtenaar van den burgerlijken stand der gemeente Herwijnen:
Dirk van Arkel,
oud *vijs en dertig* jaren, van beroep *landbouwer,*
wonende *te Est en Opijnen, zoon van na te melden overledene*
en *Cornelis Jacob van Herpen,*
oud *twee en twintig* jaren, van beroep *gemeentesecretaris,*
wonende *althier,*
die verklaarden, dat op den
twintigsten der maand *Februari* dezes jaars,
des *namiddags* ten *kwart over negen* ure, binnen deze gemeente in het huis
Wijk C, nummer vier en zeventig, is overleden:
Hendrikus Kornelis van Arkel,
oud *negen en zeventig jaar,* van beroep *landbouwer,*
geboren _____ en wonende *althier, echtgenoot*
van Johanna Beekhouwer, weduwnaat van Anna van Rand,
wijk, zoon van Klaas van Arkel en van Jantje de Kleijn,
beiden overleden.
Waarvan akte, welke overeenkomstig de wet is voorgelezen.

D. van Arkel.
G. van Rijen
W. van Rijen

Ook worden zijn leeftijd, ouders, beroep, huwelijken, geboorte en woonplaats vermeld.

Het opzoeken van familieleden uit de burgerlijke stand is goed te doen, al is het veel werk. Het Gelders archief heeft daarvoor een aparte ruimte met microfiches op gemeente en jaartal gerangschikt. De gewenste akte kan door geld (50 ct) in een printer te doen direct afgedrukt worden.

Er zijn wel site's waarop de originele akten te zien zijn, maar die kunnen dan tegen betaling besteld worden. Een akte bij Genlias kost 10 euro, een absurd hoog bedrag.

Nogmaals, je kunt de informatie gebruiken en in een archief je voordeel mee doen.

Tot zover de burgerlijke stand.

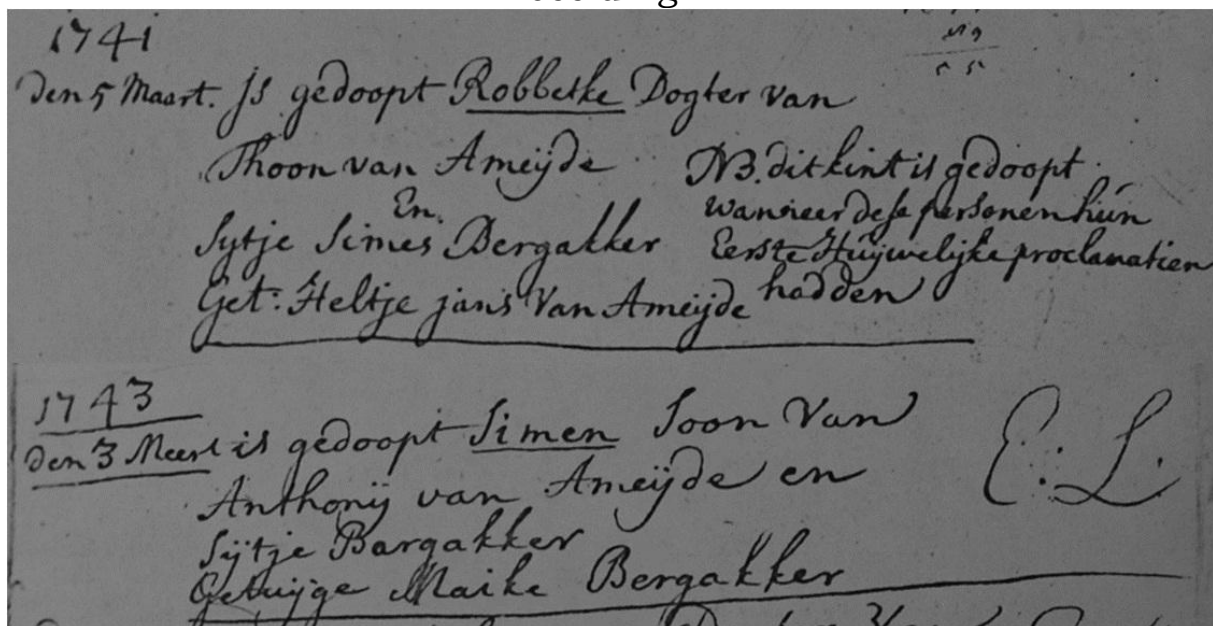
Doop & trouwboeken.

In archieven worden die DTB's genoemd.

De aanvulling B staat voor begraven, al moeten we ons daar niet te veel van voorstellen, omdat die, als die al aanwezig zijn van latere datum zijn. De dopen en huwelijken werden door de kerken geregistreerd en op zijn minst werden kopieën van die boeken bij archieven ondergebracht.

Met een beetje geluk is er het één en ander op internet te vinden en is het wederom een hulpmiddel om je zoektocht in het archief te makkelijker te maken. Als je op internet naar vd Meijden zoekt, dan verwacht je niet dat enkele leden van de uitgezochte tak al Ameide geschreven worden **zie afbeelding**.

Afbeelding 17

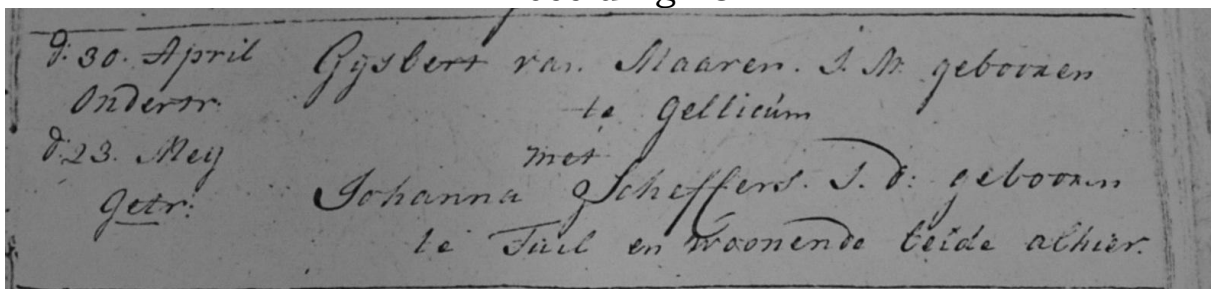

Het betreffen 2 doopakten uit een doopboek van Herwijnen en ik kan U verzekeren, het moet echt van de Meijden zijn. Het E.L. staat overigens voor echtelieden.

Nu wordt het nog tijdrovender, maar zeker niet lastiger. Het is een kwestie van door de doop en trouwboeken bladeren en een kopie of een foto maken van elke gewenste akte. Een kopie kost in het Gelders archief overigens 10 cent.

De doopboeken van Herwijnen beginnen rond 1620, maar op achternaam, op een enkele uitzondering na eigenlijk rond 1650. Mocht het zo zijn dat een stamvader van een ander plaats afkomstig is, staat dit meestal op een trouwakte vermeld. Zo is op de **volgende afbeelding** uit het trouwboek van Herwijnen te zien dat Gijsbertus van Maaren tijdens zijn huwelijk in Herwijnen woonde maar in Gellicum geboren werd. Hij was in het doopboek van Gellicum niet te vinden, dus volgde er een bladertocht in de doopboeken van dorpen in de omgeving. Hij bleek als katholiek in Rhenoij gedoopt te zijn.

Afbeelding 18

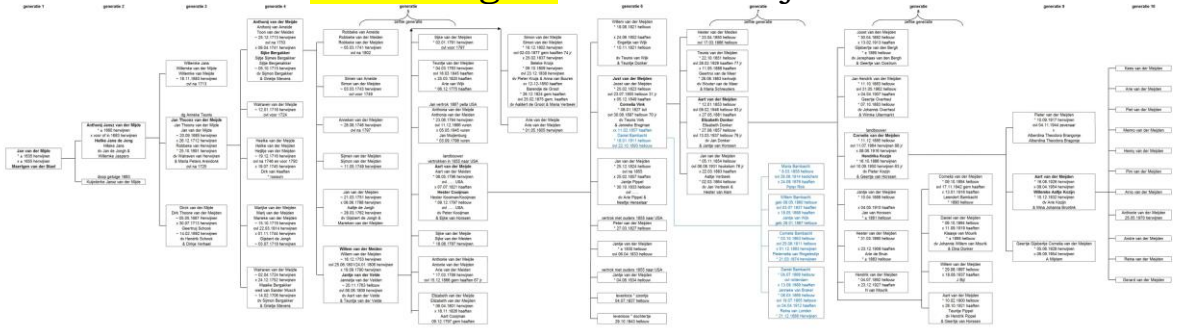
We besluiten ons relaas met een samenvatting.

- Informeren bij familieleden.
- Persoonskaarten aanvragen.
- Burgerlijke stand.
- Doop en trouwboeken.

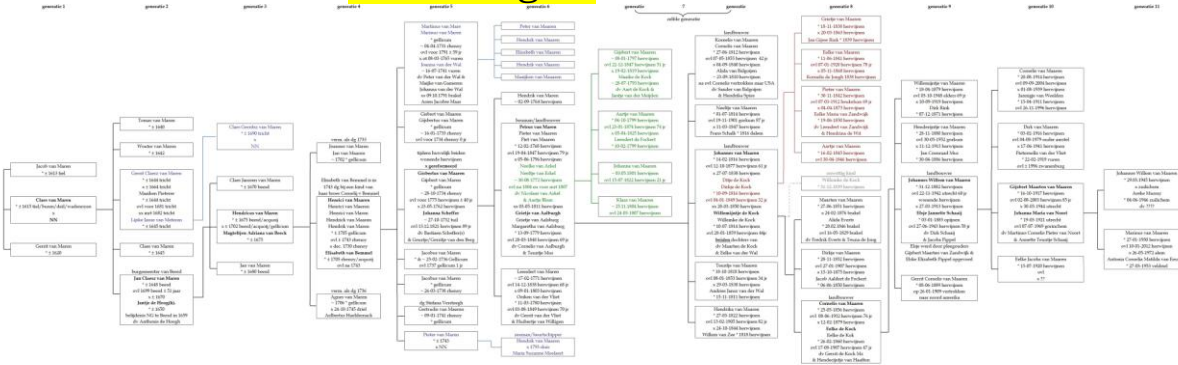
Schrijf altijd de bron van een akte op. Doe dat door de vindplaats, datum, akte of paginanummer en in geval van doop en trouwboek het boeknummer te noteren. Dit is het bewijs dat hetgeen je uitgezocht hebt klopt.

Tot slot willen we de resultaten van ons onderzoek van de diverse familie's tonen.

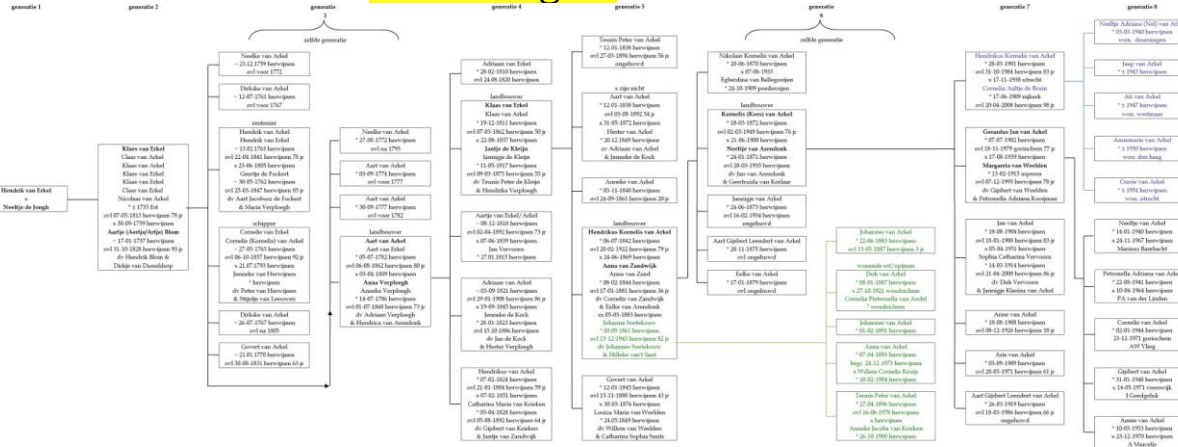
Afbeelding 19 van der Meijden.

Afbeelding 20 van Maaren.

Afbeelding 21 van Arkel.

Afbeelding 22 van Arendonk.

